

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jofa si Dumineca.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28. franci.

An. ulu XII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 61.

Joi, 153 Augustu

1878.

Romanii si sasii.

Brasiovu, 14 Augustu, 1878.

Gratia nefericitelor inimicitii ce domnescu inca si astadi, in anulu Domnului 1878, intre locuitorii romani si sasi ai Brasiovlui, gratia neobositei activitati a omenilor intereselor particulare, cari au sciutu se intrebuintieze atatu de bine discordia ce esista intre aceste doue popore pentru scopurile lor, guvernulu maghiaru a reusitu a scote si in orasiulu acesta din urn'a electorala pe candidatii sei.

Candu doui se certa, alu treilea se bucura. Nicairi nu s'a adeveritu mai flagrantu proverbiulu acest'a strabunu ca la noi. Romanii si sasii se certa pentru cate unu miserabilu postu de functionariu comunalu, pe care cei d'antai l'au pretinsu pentru sine cutotu dreptulu, er' ceilalti au comis ne-dreptatea a li-lu refusa si cine profita din neinteligerea lor, din egoismulu scurtu-vedietoriu, care i-a desbinatu? Contrariulu comunu, care pandesce momentulu spre ai sfarima si pe unii si pe altii, preparandu-i pentru marea topitoare a maghiarismului.

Nu scimu ce se condamnau mai antai, egoismulu neimblanditu alu conlocuitorilor sasi, ori orbi'a, de care a fostu condusa o parte insemnata din alegatorii romani, simtimu inse mare dorere candu trebuie se vedemu, ca bun'a intelegere intre poporele diferite ale acestei tieri nefericite merge calea racului, ca prin urmare procesulu de regenerare, dela care depinde viitoriulu si bunastarea tuturor, stagna totu mai reu, in locu se inainteze.

Intrebamu, nu era mai bine, ca sasii se se pama in intelegere cu romanii, cu cari a trai la egalta, i-a avisatu sorcea, nu era mai favorabilu si mai onorificu pentru amendoue partile, deca cu ocaziunea alegerilor dovedeau lumei, ca-si intielegu adeveratele lor interesse, cari intr'unu punctu trebuie cu necesitate se se unesca: in punctulu esistentiei si alu libertatii nationalitatii lor, alu bunastarei municipiului, care trei din patru parti este compusu din romani si sasi?

Politic'a separatistica a sasilor a fostu din timpii cei mai vechi o pedeca a desvoltarei sermanei Transilvanie, dela 1865 incoce inse ea fu o adeverata nenorocire pentru tiara. Der' nu este scopulu nostru de astadata a intra in meritoriulu fatalei cestiuini a politiceii sasesci. Compatriotii nostri sacsoni, cari se lauda a fi prudenti si circumspecti, vedea unde ducu pornirile lor ultra-egoistice.

Mai de aproape trebuie se ne intereseze atitudinea acelor alegatori romani, cari au concursu cu voturile lor la caderea candidatilor sasi si la victori'a guvernamentalilor. Amu condamnatu si condamnau procederea lor, pentru ca, ori catu de indreptatita ar' fi animositatea ce o au in contra sasilor, nu trebuiau se uite nici pe o clipa, ca sunt romani, ca au datorii mai mari, decatu aceea ce au creditu ca le-o impune unu simtiu de resbunare efemeru, ca au de aperatu interesse mai ponderose, decatu cari li s'au prezentatu de catra cortesii guvernului maghiaru.

Intre deputatii alesi ai Brasiovlui se afla si unu romanu. D. advocatu Strevoiu a fostu alesu de catra alegatorii aliati romani, unguri si nemti. Densulu nu a desvoltatu nici o programa precisa ca se scimu, care este adeveratulu seu credeu politica si la care partidu se va alatura. Conditu-nile pactului, pe bas'a carui'a a fostu alesu, nu le cunosemu, ca-ci acele s'au tianu pana acuma secretu. Prin urmare pana nu vomu fi convinsi de contrariulu, trebuie se lu consideramu pe d. Strevoiu de deputatu guvernamentalu cu atatu mai vertosu, ca la alegerea lui au luat parte toti functionarii guvernului din cerculu alu douilea electoralu. Remane der', ca se ne dovedesca prin faptele sale,

ca nu e omu alu guvernului, ca n'a luat nici unu angagementu, ca a fostu condusu numai si numai de interesse romanesce — fia si locale, c'unu cuventu, ca este sinceru si lealu faia de binele si prosperitatea poporului romanu.

Victori'a electorala de eri — nu este greu a prevedé — va fi esplotata de catra guvernulu maghiaru in modulu celu mai necrutatoriu. Atunci sasii voru vedé ce mare eroe au facutu a desconsidera dreptele si modestele postulate ale romanilor, ear' alegatorii romani, cari cu pretiulu rumperei solidaritatii nationale s'au dusu la urna, voru cunoesce ca victori'a de eri numai a lor nu a fostu, ca au lucratu in favorulu contrariului. Actiunea provocata de egoismulu unora si de neprecugetarea celorlalti va produce o reactiune durabila in mintile si anemele ametite de pasiunile momentului, si acest'a va fi singurulu folosu realu ce lu va aduce romanilor si sasiloru.

Ocupatiunea.

Pentru ca cetitorii nostri se si pota face o icona clara despre mersulu ocupatiunei Bosniei si a Herzegovinei de catra trupele imperiale reproducemu in estrasu dupa „Pester Lloyd“ unu resumatu chronologicu alu intregii actiuni pana la 7 Aug. l. c.

Dupa ce si-a finitu marsiulu strategicu la 20 Iuliu corpulu de ocupatiune, care era formatu din 4 divisiuni a luat positiune la 4 puncte ale fruntariei. Trei divisiuni s'au asediatu la tiermulu Savei, la fruntari'a de nordu a Bosniei si adeca: Divisiunea 20 sub comand'a gener. conte L. Szapary in faia de Siamatz, unde curge Bosna in Sav'a; divis. 6 sub gener. C. Tegetthof la Broodu si divis. 7 sub comand'a gener. W. duce de Wurttemberg la Gradisca-vechia. Divisiunea 18 sub gener. br. Iovanovici in fine s'a postatu la fruntari'a dalmatina la Vrgovacz. Efectivulu aloru 4 divisiuni de infanteria se urca la 60,000 omeni. La aceste sunt a se adauge asianumitele „brigade de munte“, din cari se forma anume cate un'a pentru intarirea facarei din cele 4 divisiuni. O brigada de munte se compune din 3 batalione de infanteria si unulu de venatori si din 1 bateria de munte cu 6 tunuri. Deca vomu socoti aceste 4 brigade cu cate 5000 omeni un'a, potemu supune ca totalulu combatantiloru corpulu de ocupatiune se urca la 80,000 omeni.

Comandantulu-siefu gener. br. Philippovici si-a asediatu quartirulu generalu in Broodu leaga Sav'a, la divis. 6, in centrulu armatei de ocupatiune. Inca in diu'a urmatoia sosi aci o deputatiune turcesca din Broodulu turcescu si Derventu, spuindu catu de ingrijata este poporatiunea mohamedana in ajunulu intrarei trupeloru austriace. Gener. comandante a sciutu inse se linistesca pe turci si ei s'au reintorsu cu bucuria anuntiandu tuturoru ca intentiunile Austro-Ungariei sunt cele mai bune si amicabile pentru turcii bosniaci. Begulu (mare proprietariu, boieru turcu,) care facea parte din deputatiune s'a oferitu a fi calauzulu trupeloru nostre si comandantulu l'a impoternicitu indata a cumpera provisiuni pentru armata cu bani gat'a in argintu, avendu de scopu a duce astfelu bani si incredere intre poporatiune. In 27 Iuliu a datu comandantulu siefu tuturoru comandantiloru ordinele de intrare, aretandu totodata umanele intentiuni ale supremului beliduce.

In fine a sositu ordinulu ca colonele se se puna in miscare. In 29 Iuliu la 6 ore diminetia antegard'a divisiunei a 6-a a trecut pe cateva slepuri trase de unu vaporu peste riulu Sav'a. Batalionulu 27 de venatori, cativa husari si soldati de geniu au fostu cei d'antai, cari au pusu piciorulu pe pamentu turcescu. Dupa o jumetate ora pionirii nostri incepura a face unu podu de pontone peste Sav'a, care la 9 ore era gat'a.

Acuma trecu intreg'a antegarda cu stegulu si cu music'a peste podu in nou'a tiara. Intru aceea trupele nostre au si ocupatu cas'a vamei dela fruntari'a turcesca si au tramisu patruie in tote directiunile. Poporatiunea din Broodulu turcescu a fostu cuprinsa de spaima la apropierea ostirei austriace vedindu inse ca nu i se intempla nemica s'a mai linistitu. Pe timpul acest'a trecu unu maioru turcescu peste Sav'a, cu scopu de a preda comandantulu unu protestu alu Portei in contra ocupatiunei, pe care inse generalulu Philippovici n'a voit se lu primisca. Broodulu turcescu a fostu ocupatu de trupele nostre si stindartulu imperatescu falai de pe inaltimea castelului.

Totodata trecu si divisiunea 7 dela Gradisca-vechia peste Sav'a si gener. archiduce Ioan u Salvatoru ocupu localitatea Berbir plantandu celu d'antai stindartulu imperatescu pe pamentulu bosniacu. Inetu si cu tota precautiunea inaintara cele doue divisiuni. Quartirulu generalu in 31 fu stramutatu spre sudu 18 kilometri mai departe la orasiulu Derventu. Trupele nostre pana aci fura primite pretutindenea in modu simpaticu. Tote autoritatile turcesci fura provocate a remane la posturile lor, la ceea ce erau tote gat'a. Prim'a loru functiune a fostu de a se respand' intre poporu proclamatiunea cunoscuta a comandantulu austriacu. Acest'a a ordonat spre marea multiamire a poporatiunei dela Derventu, ca se nu mai fia opritu esportulu de vite si cerealii. In Derventu primi si o deputatiune din Banialuc'a, care a declarat ca orasiulu se pune sub scutul Maiestatii Sale. In 31 dimin. trecu si flanculu stengu alu armatei de ocupatiune divisiunea 20 gen. Szapary peste Sav'a si ocupu inca in diu'a aceea orasiulu Novi situatu in departare de vreo 35 kilometri spre ostu. Astfelu trecura der' tote trupele de ocupatiune bosniace peste fruntarii.

Nici clim'a din Bosni'a nu e favorabila trupeloru nostre. Prim'a di de marsiu, 30 Iuliu, fu un'a din cele mai caldure; trupele sufereau multu de caldura pe drumurile petrose si nisipose din valea Bosnei. Abia ajunsera la Derventu si veni o furtuna infricosata, care a duratu tota noptea si diu'a urmatoie, incatu trupele nu se poteau odihni acuma din caus'a tempestatii. Comand'a se vediu silita la 31 Iuliu si 1 Augustu a sistat operatiunile divisiunei 6. Numai trupele de geniu erau neobosite la lucru, ca-ci tempestatea si ploile intrerupseser comunicatiunea, care trebuia restabilita, pentru ca se pota urma carele cu provisiuni. — In 1 Augustu trecu si divisiunea 18 pe la Vrgovatz peste fruntari'a dalmatina in Herzegovina si antegard'a ajunse inca in diu'a aceea in satulu Ljubuska in departare de 15 kil. Totu in 1 Aug. intra archiducele Salvatoru in Banialuc'a, a dou'a cetate a Bosniei, 40 kilometri departata, unde fu primitu de poporatiune in modu simpaticu.

Inca in 1 Augustu fu tramisu capitanulu de statu-majoru Milinkovici c'unu escadronu de husari dela quartirulu generalu din Derventu, spre a face o recunoscare in partea sudostica din valea Bosnei spre Seraievo. In prim'a di ajunge 30 kilometri departe pana la Dobay si in 2 Aug. mai merse inca 20 kilometri pana la Maglay. In ambele locuri fu primitu cu asigurari de simpatia. Mergendu spre Zepce husarii au datu de o banda mare de insurgenti si vedindu ca nu i se potu impotrivi s'au reintorsu spre Maglay. Mohamedanii de aci inse ii pandeau la unu defileu unde fura primiti cu impuscaturi de ambele parti si cadiura 70 calareti. Totu in diu'a aceea avu si divis. 18 in marsiulu seu dela Ljubuska la Mostar o lupta cu 800 de insurgenti. Aci perduramu 5 omeni, insurgentii au fostu respinsi. La satulu Cielucu trupele nostre se lovira in 4 Aug. earasi cu insurgentii, avura cativa morti der' insurgentii fura asemenea respinsi. Comand'a di-

visiunii din centru indata ce a auditu de nenorocirea dela Maglay a pusu colón'a in miscare spre acestu satu. In 4 intrà in Dobay. Dupa ce a trecut cu mare greu peste Bosn'a inaintandu spre Kozn'a a datu de 1500 insurgenti. S'a incinsu o lupta, insurgentii fura respinsi, ai nostri avura 11 morti si cativa raniti. In 5 Aug. dim. trup'a plecà cu tôte ca plouà si versà spre Maglay. Pe drumu turcii impuscau de pe inaltime asupra trupeloru nòstre aci dintr'unu locu aci dintr'altulu, in apropierea orasiului avura o lupta formalu cu insurgentii perdiendu 3 morti si 10 raniti. Insurgentii fura respinsi, vreo 20 se inecara in Bosn'a. Sér'a divisiunea intrà in Maglay deunde fugisera toti locuitorii de fric'a pedepsei cei asteptà pentru perfidi'a lor, ca-ci cu tóta umanitatea comandantele Philipovici este fòrte strictu si-i impusca indata pe toti, pe cati ii prinde cu arm'a in mana. — In 5 ocupà gener. Iovanovici Mostar, capital'a Herzegovinei si incepù indata cu organizarea administratiunei. Divis. 20 plecà in 5 dela Novi spre Gracaniç'a avendu mai multe lupte mici cu insurgentii. Divis. 7 avù in 5 Aug. o lupta cu vreo 1000 insurgenti condusi de unu Begu, cari fura respinsi spre laice.

Lupt'a dintre Maglay si Zepce. — Comand'a generala a anuntiatu dela Zepce 8 Aug. o victoria stralucita reportata in 7 Aug. intre Maglay si Zepce asupra óstei insurgentiloru de 6000 cu 4 tunuri. Locuitorii dela Maglay, Zepce, Zemc'a si tóta poporatiunea mohamedana dela Doboy luà parte la lupta, care incepù la ameadiu. Doue brigade din divis. 6-a au fostu in focu. La 4 óre mimicul a fostu respinsu din primele positiuni tari si la 6^{1/2} in urm'a unui atacu concentricu alu trupeloru nòstre a fostu silitu se se retraga din alte positiuni inca si mai tari. Unu batalionu de redifianatolici (trupe regulate din Asi'a mica), care a venit cu insurgentii dela Seraievo, a fostu incungiuratu de venatori si a trebuitu se depuna armele. Insurgentii s'au batutu cu mare inversiunare ei aruncau si cu rachete. Inderetulu lor erau multime de femei, cari culegeau pe raniti ducendu-i cu sine. Intr'unu rëndu trupele nòstre fura silitu se sté pe locu pana ce esecutà brigad'a Polz unu atacu brilantu asupra centrului turcescu. Perderile nu sunt inca constatate, dér' nu paru a fi mici. Trupele nòstre se fi avutu 58 soldati morti si raniti si unu oficieru mortu. Insurgentii se fi avutu vreo 400 morti si raniti. Numerulu turciloru prinsii se urca la 400. — Orasiulu Maglay i s'a impusu o pedépsa in bani de 50,000 fl. cu sorocu de 4 septemani. Multi locuitori au fostu prinsii si trasi in cercetare.

Miscari electorale.

Brasiovu, 2/14 Augustu 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Iacta est alea. Eri Marti in 1/13 Augustu s'au seversitu alegerile de deputati pentru diet'a maghiara si in Brasiovu. Resultatulu acestoru alegeri au fostu, ca de astadata, sasii au cadiutu cu amendou candidatii, aleganduse in cerculu antaiu electoralu neamtulu catolicu avocatulu Iosifu Mayer cu 337 voturi contra candidatulu sasu Carl Maager, care avù numai 292 voturi, ér' in cerculu alu douilea avocatulu Nicolae Strevoiu cu 286 voturi in contra candidatulu sasescu Edm. Steinacker, carele primì 266 voturi. Victori'a acést'a in ambele cercuri s'au reportatu numai prin cooperatiunea alegatoriloru romani, maghiaro-secui si a nemtiloru catolici, cari elemente fòrte eterogene s'au aliatu din animositate in contra elementulu sasescu mai fiindu indemnate si sumutiate la acést'a pe dedesuptu, cumu se sioptesce, si de mana lunga. Acuma sasii, cari au fostu de sute de ani domni si stapani in cetatea Brasiovului, stau tristi si superati, fiindu invinsi chiaru de aceia, de cari 'si bateau jocu cu o arogantia nespusa chiaru si in ajunulu alegeriloru. Lupt'a electorala a fostu mare. De candu e cetatea Brasiovului dóra n'au fostu alegeri asia agitate si animate si pressiunea din ambele parti n'a fostu niciodata atatu de mare, cá in anulu acést'a. Fiacare parte si-a incordatu si si-a angagiatu tôte puterile disponibile. Tôte pressiunile, tôte amenintiarile sasiloru n'avura de astadata nici unu efectu asupra alegatoriloru aliatu. Si alegatorii romani, cari cu voie, cari fara voie s'au bagatu in jocu, s'au luptatu cu barbatia si cu staruintia, cá se arete sasului ingamfatu, ca a sositu timpulu, candu trebuie se-lu cresteze si pe romanu. Numai dorere, ca nu scimu cine se va

bucurà de fructele osteneleloru lor, ca dice unu proverbu latinescu: Alii sementem faciunt, alii metunt, — Unii sémena, si altii secera; eara altu proverbu dice: Alter occidit apros, alter pulpamento fruitur — unulu e cu trud'a, altulu cu castigulu. Nu sciu dieu, alegeseva poporulu romanu brasioveanu cu alteceva din alegerea dela 1/13 Augustu decatu cu triumfulu momentanu ce l'a reportatu asupra sasiloru, cari adeveratu ca l'au impilatu sute de ani si l'au tienutu in orbia si in sclavia politica, desconsiderandulu totalu chiaru si cu ocasiunea restauratiunei municipale din urma.

Ciudate lucruri se intempla in dilele nòstre. Asia se intórce rôt'a lumei. Dice Romanulu, ca Dumnedieu totu incarca si descarca, surpa pe cei mandri si inaltia pe cei umiliti, ridica pe cei slabi, cobóra pe cei tari si i smeresce. O de ar' invetià din acést'a si puternicii dilei a caror'a organe si-au datu atata silintia pentru resturnarea sasiloru si de si ar' aduce aminte, ca man'a provedintii planéza si asupra capetelorulu lor, ca dreptatea inaltia némulu, eara nedreptatea ilu impunitéza!

Catu despre aceia dintre alegatorii romani brasioveni, cari condusi de animositate si de interesse locale au parasitu solidaritatea nationala si s'au aruncatu orbesce in valurile actiunei parlamentarie, 'mi-e tare frica ca aliantia lor cu strainii nu le va aduce nici celu mai micu folosu, dea Dumnedieu inse, cá se nu le aduca, cá totdeauna pana acuma, numai reu si desamagire! *

Bai'a de Crisiu, la 8 Augustu 1878.

Secululu, in care traimu, 'lu potemu numi secululu speculatiunei, si nu fora cuventu, candu vedemu, ca speculatiunea a petrunsu in tôte clasele si gradele societatii fora deosebire, pana si in biserica unde figuréza, ca unu laru invescutu in vestminte sacre. Prin acést'a se guvernéza astadi statele, prin acést'a se demoraliséza popórele, de aci se deriva ur'a intre frati si isbutirea unoru tristi corifei pe ruin'a fratiloru cadiuti.

Amu vediutu, candu unu asesoru orfanalu romanu aspirandu la unu postu de pretore (in comitatulu Uniadórei) a abdisu in favorea unui Baronu, pentru cá prin delaturarea celui mai competentu la acestu postu se fia alesu in unu altu cercu, — si nu remase fora succesu. ca-ci: media sanctificat opus.

Sosi tempulu alegeriloru de deputati la diet'a tierei, cari la noi avura locu in 6 Augustu a. c. Cu cateva dile inainte romanii din fostulu comitatu alu Zarandului decretasera abstinencia passiva dela alegeri cu exceptiunea aloru trei individi, cari din interessu si specula se abatura dela tienut'a majoritatii, luandu parte la alegeri. Nu sciu, déca au avutu si ei fericirea de a se impartasi din miile depuse de catra candidatulu unguru Henricu Éles, dér' se dice.

Ministrulu Tisza inca fù candidatu aici, dér' (fiindu ca n'a adusu bani), trebù se cada façia de Éles! In 5 Augustu cadiù ministrulu-presiedinte in Debretinu (Rom'a reformata), ér' in 6 Augustu in Bai'a-de-Crisiu, unde avù numai unu votu. Dupa gloriós'a reusita a lui Éles urmà intinderea meselor in Bradu, unde erà vinarsulu si vinulu cu butile si boi fripti, ba si la carcimele de pe lenga drumurile Bradului, Vatiei si Risculitiei aveai totu ce-ti trebuieà, pòte inca si mai multu, fora de a te intrebà cineva de bani!*)

Numerulu alegetoriloru, cari au proclamatu pe Éles de deputatu, se urca la cifr'a de 14, di patrusprediece individi, dintre cari patru fora votu.

Patavinus.

Chioru, 5 Augustu 1878:

On. publicu cetitoriu va fi sciindu, ca fost'a preparandia romana naseudéna, nu sciu din ce cause, in anulu 1870 s'a stramutatu la Gherl'a, unde si astadi esista sub nume de „Preparandia diecesana gr.-cat. confessionala“. Aceea inca e cunoscutu prea bine, ca pana ce acést'a preparandia erà in Naseudu, nimenea nu avea decatu a-si esprima indestulirea façia cu invetiatorii, ce a datu scóleloru romanesci. Dupa stramutare inse lucrulu s'a schimbatu si astadi cu dorere trebuie se vedemu, ca preparandia gherlana nu mai representa decatu cu numele pe cea de odinóra in Naseudu. Invetiatorii esiti din Gherl'a — cu puçine exceptiuni — din anu in anu sunt totu mai slabi, de unde apoi urméza prea firesce, ca si scólele si in-

*) Acestei alegeri i-au premersu si bancheturi date la scaldele din Vati'a, unde erai provediutu cu tôte gratis pana si cu sugari.

vetiamentul pe sate progreséza paralelu cu mer-sulu racului. Odinóra se pofta — si cu totu dreptulu — dela tenerii, cari voieau a pasi in preparandia, celu puçinu 2 clase gimnasiale si totusi trebuieau se se supuna unui esamenu inaintea comisiunei de primire. Incatu pentru cei cu clase normale, se primeau, cari aretau unu progressu cu „eminentia“ si inca dela o scóla normala, recunoscuta de buna. In Gherl'a se primescu in preparandia cá candidati de invetiatorii pana si copii din scólele satesci, dintre cari multi abia ar' fi demni a se primì in primele clase ale unei scóli normale bune. (!)

Acumu ori-cine va cugetà cu seriozitate si sange rece asupra unei astfelu de procederi, o va condemnà cá una necorespondentia si fòrte gre-sita. Scopulu preparandiei nu e a dá natiunei invetiatorii multi, inse neapti, ci din contra, preparandia e chiamata a ne dá adeverati institutori, deplinu cualificati, pedagogi buni si demni de maréti'a chiamare invetiatoréscu. Inse acést'a trebuiescu fauriti din ceva si apoi precumu din materialulu reu si nepregatitu de ajunsu nu se pòte construi ori edificà unu lucru bunu si durabilu dupa asteptare, chiaru asià si dd. professori dela preparandia din Gherl'a — aiba ei chiaru si talentulu unui Pestalozzi — din ori-ce „tandala“ nu voru poté ciopli invetiatorii, fia macaru de cei de „Dómne ajuta“. Nu e destulu cu aceea, ca scolar-iulu respectivu a invetiatu bine in scóla satescu si acumu fiindu lipsitu, séu dóra favoritu alu nu sciu cui, si nepotendu continuà studiarea, se recomanda din tôte puterile pentru primire in preparandia, „ca-ci cumu sunt si altii „dascali“ va omori si elu celu tempu“. Astfelu de scolaru ar' trebui indemnati la maestria si de o suta de ori va fi mai bunu lucru atatu pentru fericirea lor, catu si din punctu de vedere nationalu de a ne redicà si a formà cu tempulu si la noi romanii clas'a asianumita de midiulocu. Altufeliu nu ne vomu poté ajunge scopulu. — Avendu firm'a spe-rantia, ca ven. consistoriu scolasticu din Gherl'a va luà in gratiósu considerare modestele mele opiniuni, rogu totu-odata pe toti amicii progressului a se pronunçia asupra lor.

Unu amicu alu invetiamentulu.

Adunarea generala

a „Asociatiunei transilvane pentru literatura romana si cultur'a poporului romanu.“

Simleu, in 7 Augustu n. 1878.

Primirea membriloru Asociatiunei transilvane si-a participantiloru adunarei generale in Simleu se pòte numi cu dreptu cuventu unu triumfu alu progressului. Acést'a episoda inca servece de dovada, pana la ce gradu de putere pote redicà cultur'a pe omu.

Cultur'a e putere, pentru-ca ea nu numai te face se invingi fara arme vatamatórie, ci desarméza si pe inamicu, astfelu incatu abia pòte precepe, cumu i-au cadiutu armele din mana.

Maghiarii din Simleu au luat parte atatu de activa la adunarea generala, ne-au primitu cu atata caldura, ne-au intinsu manile cu atata insistencia, incatu ni s'a parutu, ca nu romanii, ci maghiarii ne-au invitatu se tienemu adunarea generala in Simleu. Maghiarii ne-au datu man'a, pentru-ca s'au convinsu, ca a dá man'a cu romanii, este onóre! —

Impregiurarea, ca compatriotii nostri maghiari cu ocasiunea acést'a nu si-au mai potutu ascunde stim'a façia de marile progresse, ce le-a facutu poporulu nostru, ne-a implutu de satisfaciune, pentru ca acést'a stima este meritulu nostru.

Dér' se spunu si celoru absenti de aici, cumu a decursu acést'a adunare epocala in istoria nòstra culturala, pentru cá se se convinga, ca n'amu esageratu si se dica chiaru aceia, cari voru vedé in acést'a armonia fraternisare, cumu nu noi am fraternisatu cum maghiarii, ci ei cu noi si aici esista o deosebire fòrte mare.

Sambata la 11 óre se aflau toti participanti din apusu si resaritu la statiunea Ciucea, unde asteptau 12 trasuri confortabile se-i duca 'n triumfu in midiulocu acelora, cari de 365 de ori s'au desteptatu cu dorulu in sine, cá se-i védia odata in midiulocu lor. Si intru adeveru potemu dice, ca ne-au primitu, cum te primescu ómenii, cari te dorescu cu focu.

Dupa unu prandiu stralucitu trasurile s'au pusu in miscare si-au inscenatu o góna, care a potutu convinge pe fratii din Simleu, ca nici nóue nu ne-a fostu mai puçinu doru de dinsii.

In Crasn'a amu trasu unu conacu sdravénu. Aid am patit'o reu, pentru ca ne-a saritu domnulu pretoru Nagy Domokos in drumu si ne-a declaratu de aretati. Numai dupa-ce fiacare din noi s'a legitimatu cu unu apetitu anticu romanu ne-a datu drumulu. Més'a data de

acestu domnu, laudatu de toti si ca pretoru si ca omu, se pôte numi grandioasa, pentru ca a pusu in uimire vr'o 24 de óspeti de tóta clas'a si etatea.

Aprópe de Simleu amu fostu intimpinati de senatulu comunalu sub unu arcu verde de triumfu. Acolo primariulu orasiului a bineventatu in numele cetatianiloru pe membrii Asociatiunei transilvane; ear' in piati'a din Simleu, unde stá altu arcu de triumfu fúra bineventati membri Asociatiunei de catra presiedintele comitetului arangiatoriu, Reverendissimulu d. vicariu Alimpiu Barbolovici, care adresá presiedintelui ad hoc alu Asociatiunei, dlni Baritiu, nisce cuvinte pe catu de potrivite pe atatu de insufietitórie.

Inca la intrare in orasiu ne-a salutat o capela cu marsiulu lui Mihaiu si nesce salve din vârfulu viiloru. Acuma inse salvele devenieau totu mai dese pana ce primirea de catra romani si maghiari culminá intr'unu bombardamentu indreptatu cu buna séma in contra discordiei de pana acumu. Stradele catu vedeai cu ochii erau inundate de o multime mare de ómeni. Nu vedeai decatu entusiasmu, nu audiai decatu salve, acorduri triumfale, „Se traiésca!“ si „Eljou“

Inceputulu celu grandiosu promitea unu sfersitu splendidu.

Dumineca dupa servitiulu divin, la care au asistatu toti cati au avutu locu in biserica, s'a realizatu cunoscut'a programa in sala teatrului ear' in urm'a ei dlu Dr. Silasi ne-a ténutu unu discursu prea frumosu despre institutelu de invetiamentu din Moldova in veaculu alu XV si XVI.

La 2 óre s'a inceputu banchetulu, la care au participatu vreo 200 de persóne. Dupa ce s'a gustatu dimancarile originale si bogate si s'au facutu cateva inghituri din cunoscutulu isvoru alu tuturoru discusiuniloru infocate, s'au inceputu toastele, pe care le amintescu numai pe scurtu: Dlu pres. Baritiu pentru Maiestatea S'a imperatulu si regele: D. vicariu Barboloviciu pentru cleru; D. Iosifu Vulcanu pentru comitetulu Asociatiunei si pentru d. presiedinte Baritiu;

D. Dr. Silasi (unguresce) multumesce pentru primire si toastéza pentru restabilirea armoniei intre cele doué natiuni prin recunóscerea drepturiloru si respectulu reciprocu. D. Dr. Hodosiu pentru intielegere intre limbele diferite. D. Georgiu Popu pentru cetatiani si magistratulu din Simleu; D. Dr. Lucaciu pentru anteluptatorii nationali; D. Nagy Laszlo, preotu reformatu pentru membrii Asociatiunii, cu-o elocintia rara. D. Trombitasiu pentru geniulu romanismului; D. Michailu Lazaru saluta adunarea generala in numele studentiloru romani din strainatate, dandu espressione insufietirii loru pentru cauzele nóstre nationale si dorului de patria la reintorcerea loru din strainatate. — Au mai urmatu multe toasté, cari din lips'a spatiului le trecemu cu vederea.

Sér'a a urmatu balulu pompieriloru din Simleu, care se arangiasé in forma de maialu, dér' din cauza timpului nesiguru s'a strafornatu in balu. Ocasionea a si fostu fórte favorabila. A doua di realizarea programei se seversu in timpu si mai scurtu si in cea mai frumoasa ordine. Finea a fostu unu discursu interessantu ténutu de dlu Dr. Hodosiu totu despre materi'a, despre care a vorbitu si Dr. Silasi, cu deosebire, ca Dr. Hodosiu a tractatu despre institutelu de invetiamentu ale romaniloru din tóte provincieie. — Amendoi disertatorii au voitu se arate prin discursurile lor, cum romani — de cateori n'au fostu impededati prin resbele — s'au ingritu in tóte tempurile mai antaiu de scóla.

Cu acést'a s'a terminatu program'a, dér' nu si adunarea generala, pentru-ca la prandiulu datu de Rev. D. Vicariu alu Silvaniei Alimpiu Barboloviciu honoratoriiloru s'a desvoltatu in ca o programa, care nu era mai puçinu seriósá si mai puçinu folositóre, deórece acolo s'a vorbitu in forma de toasturi despre obiecte din istori'a romaniloru, despre faptele braviloru barbati contimporani, despre caractere frumoase si despre virtuti. Inca in decursulu acestui prandiulu cordialu s'a prezentatu o deputatiune din partea tineriloru, care prin dlu Michailu Lazaru multiami atatu d-lui presiedinte Baritiu pentru intielépt'a si esemplar'a conducere a maretiei adunari, catu si revend. domnu vicariu Barboloviciu pentru neobosit'a sirguintia ce si-a dat'o la arangierea acestei adeverate serbari nationale, incoronata de unu succesu atatu de stralucitu. Amendoi presiedintii au fostu patrúsi de acést'a atentiune a teneriloru, le-a multiamitu, esprimaudu-si mangaierea, ce o au cu speranti'a, ca tenerii urmandu esemplele batraniloru voru avé in viitoriu succese si mai mari, ca-ci dispunu de mediulóce indoitu si intreitu mai mari, decatu au dispusu ei. In fine amabilulu domnu alu casei i-a opritu la mésa.

Sér'a la 8 óre s'a inceputu balulu. Abia a trecut o óra si ni-s'a anúnciatu din partea cassierului, ca pana atunci trecura in sala patru sute persóne! Parchetulu érá acoperitu de jucatori, cari abia incepeau in timpu de pauza; cumu au dansatu, numai D-dieu scie, atata potemu constata, ca relativu la numerulu si la calitatea publicului, acestu balu a fostu fora indoiéla celu mai grandiosu din tóte, cate a vediatu Simleulu! Dér' pe lenga tóta imbudiéla si nadusiéla

scopulu acelu balu sciu se sustiena interessulu in óspeti ast-felic, incatu numai aurora i-a potutu face se se desparta. Dér' acést'a a fostu numai aren'a Terpsychorei, deasupra pe scen'a teatrului erau postati umeru la umeru privitorii, dintre cari fórte puçini erau atatu de fericiti a dispune de unu locu la mésa. Déca cei din parchetu se deprindeau in art'a gratiósá a dansului, apoi betranii de pe scena se pareá, ca si-au propusu a rivalisá cu ei in art'a retorica. Maghiarii opositionali se sileau din tóte poterile a convinge pe romani despre intentiunile si simtiementele lor sincere fratiesci, cu cari a tractá cestiunele patriei nóstre comune relativu la natiunea romana, ne-au asigurat prin organulu oratoriloru loru principali. In multe renduri acést'a emulatiune devenea atatu de cerbicósá, incatu betranii comandau orchestrei se taca, pe candu de alta parte tenerii respundeau prin nesce proteste energice si demonstrative.

Tóte acestea dovedescu, ce interessu viu a condusu pe flecare in acést'a sala. Veselia nemarginita in feçiele tuturoru óspetiloru fora osebire de secesu si nationalitate! Toti au fostu conscii despre aceea, ca acést'a veselia este flórea resarita din terenulu umanitatii si incaldita de radielu culturai, numai ide'a progressului in cultura a potutu face posibilá o armonia si o cordialitate atatu de perfecta pe unu terenu atatu de marginitu intre doué natiuni, cari se pareá, ca n'au locu una de alta pe pamentu!

Inchiaiu cu o multiamita din cele mai adencu simtite, adressata braviloru nostri frati din Simleu, asigurandu ca nu esista óspe, care se nu fia fostu entusiasmatu de o primire atatu de caldurósá, de care ar' potea fi mandra ori-care comuna din Transilvani'a. Numai unu simtiementu a coplesitu pepturile óspetiloru la despartire, acél'a alu profunde parere de reu, ca a trebuitu se si ié finitulu si aceste dile de dulce armonia!

B. M. L.

La ratificarea tractatului dela Berlinu.

Cetimu in „Monitoriulu Romaniei“ :

„Escelenti'a S'a D. de Radovitz, tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Majestatiei Sale Imperatorelui Germaniei, Rege alu Prussiei, insarcinatu cu politic'a esterióra, in lips'a Altetiei Sale principele de Bismarck si Escelentiei Sale d. de Bülow, a comunicatu la 23/4 curentu 1878, dlui G. Varnavu-Liténu, agentu diplomaticu alu Romaniei, copia autentica a tractatului din Berlinu. Reproducemu aci not'a oficiala, prin care ne-a fostu facutu comunicatiunea acestui tractatu :

MINISTERIULU AFACERILORU STRAINE.

Berlinu, 4 Augustu 1878.

Referandu-se la not'a din 13 Iuliu curentu, si conformandu-se unei hotarari a congressului, subsemnatulu tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Majestatiei Sale Imperatului Germaniei, Rege alu Prussiei, are onóre de a inaintá pe langa acést'a dlui Liteanu, agentu diplomaticu alu Inaltimei Sale Principelui Romaniei, o copia a tractatului de Berlinu, certificata cá intocmai cu originalulu, rogandulu se binevoiesca a transmite acést'a anecea guvernului Inaltimei Sale Principelui Romaniei.

Schimbulu instrumentelor ratificarei disului tractatu, s'a facutu la 3 ale acestei luni intre Germani'a, Austro-Ungari'a, Franci'a, Marea-Britanie, Itali'a si Russi'a. Catu despre Sublim'a Pórta, instrumentele sale de ratificare n'au potutu fi expediate la timpu, déra ambasadorulu Turciei a fostu autorisatu de a declará ca Majestatea S'a Sultanulu a ratificatu tractatulu, ca E'a 'lu socotesce valabilu din diu'a de 3 Augustu curentu, si ca schimbulu instrumentelor turcesci de ratificare se va face in termenul de cincispediece dile.

Subsemnatulu profita de acést'a ocaziune pentru a reinoi dlui Liteanu asigurarea prea deosebitei sale consideratiuni.

(Semnatu) R a d o v i t z.

BASARABI'A.

(Unu necrologu.)

Frunza verde baraboi
Ne-a facutu maic'a pe duoi
Unulu Mercuri, unulu Joi,
Si a implutu lumea cu noi.
Si amu avutu o sorióra,
Ce-a implutu lumea de para!
Maic'a s'a luat prin tíera,
Se ne stringa gramadióra,
Se ne dé in 'Balti*') la scóla
(Mai bine-amu mori de bóla!)
Muscalesce se invetiamu
Si la óste se intramu!
Muscalesce-oiu invetiá,
Candu eu limb'a mi-oiu uitá,
Candu o cresce gráu 'n tinda,
Si a ajunge spicu 'n grinda,
Candu o cresce gráu 'n casa,
Si a ajunge pana 'n masa!

* Baltile sunt unu satu mare de pe malulu Prutului in Basarabi'a.

Sub titlulu si cu introduciunea acést'a marele erudit si filologu modernu Hugo Schuchard publica in „N. fr. Pr.“ unu articulu relativu la Basarabi'a. Elu insusi dice, ca cuvintele sale sunt unu necrologu; la piciórele catafalcului, pe care zace in lesinulu mortiei Basarabi'a instrainata Romaniei de catra russi, eruditulu dela apusu depune in numele lumei civilizate cunun'a neuitarei — si a veciniciloru drepturi. Prin unu fragmentu de cantecu poporanu, cantatu cu jale intre Prutu si Dnistru pana astadi de copii neamului romanu, marele invetiatu ne previne: se ne nabusimu lacrimel durerei; regretandu-ne, ne incuragiéza in acelasi timp; plangandu cu noi presentulu, elu ne indrépta totuodata privirile spre viitoriu. Dupa ce face pe scurtu istoriculu peripetieloru, prin cari a trecut Basarabi'a, marele invetiatu continua :

Congressulu a fostu lupt'a tuturoru contr'a tuturor'a, si rezultatulu seu este unu armistitiu. . . Din fericire, pe lenga multele cestiuni materiale ce avea se le deslege, congressulu i se presentá si o cestiune morala, o cestiune, asupr'a carei'a s'ar' fi intielesu cu inlesnire ori-ce beduinu, chinesisú sau indianu. Cestiunea acést'a e un'a cu strigatulu de ajutoriu, cu plangerea mentionata, anume urmatórea : „Amiculu meu s'a incurcatu cu unu inamicu, de care nu se pôte apropiá, fora se tréca prin mosi'a mea; eu ei permitu se tréca prin ea. pentru care lucru 'mi promite serbatoresce, ca nu voiu perde din ea nici o palma de locu; elu nu pôte infrange inse pe dusmanulu seu si 'mi cerú, tanguindu-se, ajutoriulu meu, pe care mai inainte 'lu refusase cu trufia. Eu alergu in ajutoriulu lui, 'mi versu sangele si sudórea, infrangemu pe dusmanu. Amiculu meu 'mi cere acumu pentru serviciile, ce i-am adusu, unu coltiu din mosi'a mea, numai unu coltiu micu, dér' care 'mi este cu deosebire scumpu, de óre-ce de elu e legatu numele onoru straluciti stramosi; eu 'lu refusu, elu me cualifica de ingrátu; me opunu mereu, mi'lu iá cu forti'a. „Se cuvine óre se'lu iá elu?“ Congressulu respunde fora multa amănare : „Dá“. Se ne gandimu bine, nu se tractéza despre o prietenia ordinaria „á la Piloty“, se tractéza despre o fratia de cruce.

La romani era mai de multu obiceiulu, ca déca voieau se se infratiésca doi, flecare isi taiá cate o cruce in braçulu dreptu si isi amestecá sangele seu cu a celuialtu; ómeni cá acesti'a se numieau frati de cruce si si remaneau credintiosi pana la mórté. Nu au devenitu frati de cruce si Russii cu Romanii? Nu i-au unitu sangerós'a cruce, care invinse semilun'a? Caci de vre-o cateva dieci de ani ni se repetiesce continun, ca o mai buna garantia pentru iubirea dintre doué popóre, nu e cá si sangele versatu in comunitate. Ertatu 'i este acumu unui frate de cruce a'si tratá séu despoiá pe sociulu seu? „Da“, respunde congressulu. Elocinti'a Russiei l'a convinsu si acést'a elocintia insusiesce glasulu Russiei, care dela celu mai inaltu accentu de sentimentalitate se cobóra pana la basulu celu mai adencu alu brutalitatiei, care intonéza cu aceeaasi maiestria rugaciuni cu lacrimi, oferiri, admoniari si amenintiari. La Neapolu se afla intr'unu coltiu intunecosu o bisericutia, in care se onóreza unu santu, ce intrainase betranului Mercuru unulu din principalele sale roluri. Figuri suspecte isi implinescu acolo infocatele lor rogatiuni, si — precum anuntia cateva dile mai tardiu diarele — nu fara isbanda. In acelasi chipu se indreptara russii pentru Basarabi'a catra maic'a Precesta dela Kasan si catra toti santii, si de pe statu'a fericitului Nicolae, cursera lacrami. Cine ar' si poté remané cu anim'a nemiscata, gandindu-se la acél'a, care dintre toti tiranii asiatici de pe timpulu seu avea cea mai omenésca anima?

. . . Ori-ce scriere séu vorbire in cestiunea Basarabiei e numai desiérta; miile de motive reutaciósé ale Russiei sunt invederate pentru toti. Si apoi, pentru ce atata sgomotu, din caus'a unei bagatele, cum e si acést'a? Pentru ce se svercolesce Romani'a, cá unu copilu necrescutu si incapácinatu, in locu se asculte de iubítulu ei unchiásiu, care de siguru nu'í vrea decatu binele? Chiaru si „samsariulu de omenia“ trebuie se rida din caus'a acestei mici Basarabii, cu tóta demnitatea s'a de presiedinte, si se'í vina in minte „mic'a Herzegovina?“ Chiaru déca lordulu Fortunatus (Beaconsfield) n'ar' fi urcatu cu saculu seu muntii Ciprului, spre a aruncá in umbra tóte celelalte, de asupra russificarei Basarabiei totusi va cresce o trufasia iérba si din pletele ei, dieci de ani mai tardiu, va siopti, cá unu suveniru alu celoru petrecute numai unu cantecu melancolicu din poporu.

Romani'a primesce Dobrogia fara de a renuntiá inse pentru aceea in modu formalu la Basarabi'a; numai titulele de stapanire se potu pierde prin prescriptiune si trebuie se se piarda, nedreptatea de astadi va fi dreptatea viitorului. Cu atatu mai vértosu e datoru presentulu se infórtéza nedreptatea elu nu trebuie se o considere cu indiferentia séu chiaru se o infrumsetieze si justifice. Si astfelu nu ne este permis, se atribuim, cá diarele Germaniei de nordu, tóta vin'a romaniloru pentru-ca au fostu prea lesne creditori, prea neprecauti; nu ne este ertatu se dicemu, ca acumu totulu e in ordine dupa ce victim'a si-a nabusitu tanguirile, ce resunasera fara a fi audite. Alungandu ori-ce preocupari, ne remane acestu faptu incontestabilu: Triumfatoriulu si-a pusu cu brutalitate piciorulu pe peptulu so-

ciului de victoria, pe peptulu pretenului, care l'a mantuitu, si ne trebuie vreme, pana ca se ne potemu aduce aminte unde si candu se a mai intimplatu ceva asemenea. Istorii morale, ca acestea nu le potemu schimbá, dér' se invetiamu moralulu din ele. „R. L.“

Schimbari aduse in Orientu de catra tractatulu din Berlinu.

Eata pe scurtu modificarile teritoriale aduse Turciei de catra tractatulu din Berlinu:

Turci'a Europei avea o intindere de 7517 mile patrute; intinderea ei nu mai este astadi decatu de 3867 m. p. Poporatiunea ei era de diece milioane locuitori; astadi nu mai este decatu de 6¹/₂ milioane. In aceste cifre nu sunt coprinse, nici Serbi'a nici Romani'a, cari si-au dobenditu independintia absoluta; dér' punemu pe Rumeli'a orientala cu o intindere de 630 mile patrute si cu o poporatiune de unu milionu de locuitori, din care numai 270,000 Musulmani.

Noulu principatu alu Bulgariei are o intindere de 1150 mile patrute si contiene 1,700,000 locuitori, din care 680,000 aprópe Musulmani.

Romani'a avea inaintea resbelului 2201 m. p. si 5,070,000 locuitori; ea are acumu 2290 m. p., 5,110,000 locuitori. In loculu Basarabiei, care nu avea decatu 150,000 m. p. si 134,000 locuitori, ea primesce Dobrogea, care coprinde 240 m. p. si 175,000 locuitori; dér' ea perde o poporatiune romana pentru asi aneasă un'a straina.

Serbi'a avea inaintea resbelului o intindere de 873 m. p. si o poporatiune de 1,267,000 locuitori; ea are astadi 663 m. p. si 1,640,000 locuitori.

Muntenegru lu are astadi 158 m. p. in locu de 78, si 220,000 locuitori in locu de 170,000.

Teritoriulu Bosniei si alu Herzegovinei ocupate de Austri'a cuprinde 980 m. p. si 1,250,000 locuitori, din care 759,000 greci ortodoci. 120,000 catolici latini si 380,000 mohamedani.

Anesiunile regatului grecescu prevediute de congressulu din Berlinu coprinde in Epiru si Tesali'a aprópe 200 m. p. si 300,000 locuitori.

In Asi'a, teritoriile castigate de Russi'a au o intindere de 600 m. p. cu 800,000 locuitori.

Insul'a Ciprului coprinde 173 m. p. si 150,000 locuitori. „L'Orient.“

Diverse.

(Alegere de Directoru gimnasialu.) Dilele aceste alesera delegatiunile scolare gr. or. pe d. professoru si conectoru prov. Stefanu Iosifu de Directoru alu scóloru centrale romane din Brasiovu. Lu felicitamu si-i dorim succesele cele mai bune in cariera cea noua!

(Balu in Naseudu.) In 18 Augustu st. n. a. c. se va dá in localitatile gimnasiului din Naseudu unu balu cu destinatiunea, ca venitul aceluia se se intrebuinteze in favorulu studentiloru naseudeni dela scólele mai inalte (academici.) Pretiulu intrarei de persóna 1 fl. in familia 80 cr. Contribuiri maritimóse se primescu cu multiamita si se voru face cunoscute prin diuarie.

(Catastrofa dela Fratesci.) Prefectulu de Vasc'a comunica urmatóriele sciri relative la accidentulu intimplatu la gar'a Fratesci, in diu'a de 26 Iuliu: „Fratesci. — Astadi or'a 9 si jumetate, in gar'a Fratesci, pe lini'a, care apartiene russiloru spre Zimnicea, pe candu se incarcu vagóne cu materialu de resbelu, a isbucnit o esplosiune, care a distrusu diece vagóne si raurile, esplosiunea fiindu atatu de teribila, ca tóte bucatile de feru au patrunsu pana la gara si la magazine, spargendu geamurile si facendu diferite stricatiuni, cari nu sunt de o mare insemnatate. Din lucratorii russi, cari era la vagóne in numeru de 89 soldati, 36 au potutu scapá contusionati si raniti, restulu au peritu in aeru si parte morti contusionati; din romani nici unulu nu s'a atinsu; chiaru in acestu momentu arde o magazia de zaharu; pagub'a materiala nu se póte sci pana acumu; parchetulu de asemenea a luat cunoscintia si se afla in localitate. Aceste detalie sunt date din localitate fiindu ca din Giurgiu nu s'a potutu, de órece si lini'a telegrafica s'a distrusu si este intrerupta. „Giurgiu. — In urm'a celor comunicate din Fratesci, adaugu ca indata

ce am luat informatiuni despre acelu desastru, am mersu in faci'a locului cu procurorulu; terminandu anchet'a, se constata ca esplosiunea a provenit din aprinderea unoru ladi cu dinamita ce s'au lovitu pe candu se incarcá in vagóne, a distrusu 13 vagóne, pomp'a de apa, omorindu 50 de soldati russi, cari lucrau, din cari numai 10 se cunosc cadavrele, ceilalti au fostu sfaramati si aruncati in aeru, 36 raniti. gar'a a suferitu mai multe stricatiuni precumu: ferestre, usia, geamuri, invelitórea si unu cantonu, pentru care sfersitu a remasu unu ingineru alu calei-ferate se se constate in detaliu; stricatiunile russesci nu se cunosc. dér' dupa o apretiare n'ar' fi tocmai colossale; nici unu romanu nu s'a vatamatu. „Monit. ofic.“

(Casu de mórte.) Eri in 11 c. petrecuramu la mormentu pe bravulu comerciantu din locu Nicolau Dimitriu, care fu rapitu din mediuloculu nostru printr'o bóla repentina in etate abia de 42 ani. Fiai tieren'a usióra!

(Venitul din Bosni'a si din Herzegovin'a.) Imperiulu va perde, dupa aratarile turcesci, din tesaurulu statulu otomanu prin aceea, ca se desface Bosni'a si Herzegovin'a de corpulu seu, pe anu camu la 7.996,755 fl. v. a., si anume 1.614,220 fl. din contributiunile indirecte si 793,535 fl. din diferite alte venituri.

(Unu ursu calare pe unu bou.) Ursii chiaru si acumu in puterea verii nelinistescu tienuturile de pe din susu de Reginulu-sasescu, si anume tienuturile de pe lenga satele Palota, Ilva, Mesterhaza si Toplitia; mai deunadi fugi unu bou totu racnindu diu'a mare, cu unu ursu in spate in satu, care 'si implantase ghiarale in spinarea bietului bou. Ursulu scapa de astadata cu pelea intréga din simpl'a cauza, ca ómenii nu potu se-si tiena cate o dragutia de arma in casa.

(Crim'a din strada Tómnai.) Informatórea crima, despre care amu vorbitu dejá, scrie „Rom.“, s'a seversitu intr'o nópte din lun'a Martie trecuta. Lenc'a, nefericit'a victima a crimei si fost'a amanta a lui Stefanu Curelarulu, de si parasita de acest'a, 'lu iubiea inca si adese-ori veniea se'lu véda. Nou'a lui amanta, Voic'a, facea inse totu, ce-i stá prin potintia pentru a oprí aceste visite si concepú, impreuna cu Stefanu, proiectulu sinistru de a omorí pe Lenc'a, si-lu si executara. Lenc'a venise, ca de obicei, se védia pe Stefanu si, gasindu'lu impreuna cu Voic'a, se luara la cértá. Omoritorii, dupa planulu de mai inainte facatu intre ei, se rapedira asupr'a Lencii. Voic'a o apucá de mani, pentru ca se nu póta face resistintia si Stefanu i strapunse gátulu c'unu cutitu si o isbi si in capu c'unu obiectu greu. Copil'a lui Stefanu, Anic'a, in vést'a de vreo 10 ani, dete si ea concursu la seversirea crimei. Candu victim'a fu mórta, omoritorii o aruncara intr'o privata, spre a sterge urmele crimei. Dér' gandulu lor nu se indepliní; consciint'a mustrá pe Stefanu care, intr'unu momentu de betia, marturi unui amicu alu lui, érase tiganu, acestu mare pecatu, cerendu-i totu-deodata sfatu, déca trebuie se se duca la pop'a se'i spuna, séu ce altu se faca. Confidentulu, condusu de dorintia castigului, tradá pe amicu seu. Elu intalni pe sub-comissariulu Radulescu si-i cerú patru napoleoni spre ai spune unu lucru mare. Sub-comissariulu fagadu si invitá pe interlocutoriulu seu intr'o carciama, unde 'lu cinsti si-i dete unu biletu, cu care, dicea densulu, potea se ié dela parchetu cei patru napoleoni. Tiganulu luá biletulu si spuse totulu. Cercetarea facuta apoi la faci'a locului confirmá din punctu in punctu acést'a declaratiune, cadavrulu fu gasitu, omoritorii fara arestati; copil'a Anic'a marturi cea d'antaiu omorulu, la care si ea luase parte in marginea potintiei sale; in urma marturi Stefanu, autorulu principalu alu crimei. Caus'a se afla acumu inaintea justitiei.

(Pentru armat'a russa.) „Curieru-Bal.“ afla ca in urm'a ordinului datu de generalulu Tottleben s'au tramisu deja raporturi detaliate atatu despre starea, in care se afla liniile ferate, sioselele si drumurile comunale din Romani'a catu si o statistica minutioasa despre tóte statiunile cailoru ferate, orasie si sate din Romani'a si anume despre cata armat'a ar' poté gazdui fiacare, si ce provisiuni se potu gasi in ele. Tóte aceste raporturi au fostu cerute de generalulu Tottleben dela San-Stefano pentru ca se scie modulu, pe unde si in catu de mari detasiamente se tramita armat'a russa inapoi in Russi'a.

Sciri ultime telegrafice.

Budapest'a, 12 Aug. Ministrulu-presiedinte Tisza a fostu alesu de deputatu pana acumu in Szepesi-St.-György si in Schemnitz.

Vien'a, 12. Aug. Divisiunea 7-a a ocupatu in 11 Aug. Travnicu. In Varn'a, Vaculu si Iaici zacu 7 oficieri si 160 soldati raniti in luptele su insurgentii dela 5 si 7 l. c.

Divisiunea 20 dé sub comand'a comit. Szapáry n'a potutu se inainteze spre Zwornicu, ea avú loviri cu turcii in 4 la Gracaniçia, in 8 la Hanpircovaz in 9 si 10 lenga Tusl'a. Aproximatiunea fiindu fórte grea si strapatiile nesuportabile Szapáry s'a veditu necesitatu, inse nu de catra inamicu, a se retrage spre Gracaniçia. Perderile sunt necunoscute.

Nr. 478/1878. **Edictu.** 2-3

An'a nascuta Ioanu Cóna din Tohanulu vechiu comitatulu Fagarasiului, — care cu rea credintia a parasitu de mai multi ani pe Georgiu Ternaveanu, barbatulu seu, totu din aceea comuna, ambii gr. cat. si acum se afla domiciliata in Romani'a — prin acestu Edictu este citata si provocata, ca in terminu de unu anu dela prim'a publicare a acestui edictu, se-se prezenteze la Presidiulu forului matrimonialu gr.-cat. de I-m'a instantia a Vicariatulu Fagarasiului spre a fi confrontata cu barbatulu seu legitimu. La casu candu nu se ar' infaçisiá, processulu divortiale incaminatu se va continuá, si densa va fi reprezentata prin curatoru ad actum, carele se va denumi din oficiu.

Presidiulu forului matrimonialu gr. cat. de I instantia a Vicariatulu Fagarasiului.

Fagarasiu, la 23 Maiu 1878.

Alesandru Micu,

Vicariu foran. si presied. forului de I inst.

Pensionatu de baieti
Porges in Vien'a
II Praterstrasse Nr. 15.

Scóla speciala comerciala
in Vien'a, II Praterstrasse Nr. 15.
Directoru: **CAROLU PORGES.**

Anulu alu 14-lea.

Acestu institutu de invetiamentu privatu organizatu pe basa lelei dela 27 Febr. 1873 si-a ajunsu in timpu de treisprediece ani ai esistentiei sale scopulu ce si l'a pusu: formarea de comercianti capabili. Mii de teneri au se multiaméscu esistentia loru instructiunei ce li s'a datu in acést'a scóla si directiunea 'si tiene de datorita a plasá pe auditorii absolvati. 5-*

Inceputul prelegeriloru la 16 Septembrie n. Inscrerile se incepu la 2 Septembrie. Programe gratis.

IUSTINIANU M. GRAMA.

Comissionariu si speditoriu
in Brasiovu

isi recomanda depositoriesu seu bine asortatu in

MASINE DE CUSUTU

tóte sistemele, calitate buna, garantatu, atatu per cassa, catu si pe rate lunari. 2-3

MUNTII: Nemernicu, Piscu Leurdiei, Galm'a Secarei, Steós'a mica, Mirele, Zanóg'a mortului, Zanóg'a ulita, Laculu rosii jumetate si Poienile lui Martinu, in numeru de 9, situati in judetiulu Prahov'a, plaiulu Comarnicu pana in hotarulu Transilvaniei, in dreptulu comunei Sacelele, se dau cu arenda spre pasiune, si padurile de pe acesti munti spre taiere, cu incepere dela Santulu Dumitru 1878. Doritorii se potu adressá la subsemnatulu proprietariu in Pitesci.

9-10 **N. Bratianu.**

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 14 Augustu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.40	Oblig. rurali ungare	76.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	65.35	„ „ Banat-Timis.	78.30
Losurile din 1860	111.50	„ „ transilvane.	85.84
Actiunile banciei nation. 822.—		„ „ croato-slav.	77.—
„ instit. de creditu 264.75		Argintulu in marfuri	100.—
Londr'a, 3 luni.	115.65	Galbini imperatesci	5.50
		Napoleond'ori	9.27 ¹ / ₂
		Marci 100 imp. germ.	57.05

Editoru: **Iacobu Muresianu.**

Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**

Tipograf'a: **Ioane Gótt si fiu Henriu.**